

Una mirada que cura

Cada dia, al nostre voltant, observem molts patiments que ens poden fer sentir impotents si es que no s'obren escletxes d'humanitat. Tanmateix, a vegades, la resposta arriba per WhatsApp, com va passar en una petita comunitat d'una ciutat d'Itàlia que vol viure la unitat: «...a l'hospital on treballo hi ha un jove, estranger, que està completament sol i s'està morint. Potser algú podria passar uns minuts amb ell, per donar una mica de dignitat a aquesta situació?». Impacta profundament, i les respostes no triguen a arribar. El missatge de qui va estar-hi en les últimes hores diu: «Al costat del seu llit vam veure de seguida que l'atenció era puntual, curosa i amorosa, i que, per tant, no teníem res concret a fer, llevat d'estar-hi presents. Ni ell, ja en coma, podia beneficiar-se de la nostra presència». ¿Inútil? En aquelles poques hores, una petita comunitat, dins i fora de l'hospital, el va acompanyar i va donar sentit. Qui sap si una mare el podrà plorar al seu país. Segurament el seu “pas” no va ser en va per a aquells que van poder estimar aquell jove, que ja no era un desconegut.

La compassió és un sentiment que neix des de dins, des del més profund del cor humà. Ens fa capaços d'interrompre el nostre propi camí ple de compromisos i cites frenètiques del dia i prendre la iniciativa per acostar-nos i oferir una mirada que cuida, sense por a “tocar” les ferides.

Ho explica amb incisiva senzillesa Chiara Lubich: «Imaginem-nos que estem en la seva situació i tractem-lo com voldríem ser tractats nosaltres en el seu lloc. Té gana? Jo tinc gana –pensem. I donem-li menjar. Pateix una injustícia? Sóc jo qui la pateix! I diguem-li paraules de consol, compartim el seu dolor i no descansem fins que no estigui il·luminat i alleujat. Veurem com el món al nostre voltant canvia lentament»¹.

També ens ho confirma la saviesa africana amb un proverbi de Costa d'Ivori: «Qui acull un estranger, acull un missatger».

Aquesta idea ens ofereix una clau per realitzar l'humanisme més autèntic; ens fa conscients de la humanitat compartida, en què es reflecteix la dignitat connatural de cada home i cada dona, i ens ensenya a superar amb valentia la categoria de la “proximitat” física i cultural. Des d'aquesta perspectiva, és possible ampliar els límits del “nosaltres” fins a l'horitzó del “tots” i retrobar els fonaments mateixos de la vida social. I és important tenir cura de nosaltres mateixos, amb l'ajuda dels amics amb qui caminem plegats, quan ens sembla que sucumbim davant dels sofriments que ens envolten. Recordant que –com diu el psiquiatre i psicoterapeuta Roberto Almada– «si els bons abandonen la batalla a causa del cansament, la nostra humanitat comuna correrà el risc més gran: l'empobriment dels valors»².

¹ Chiara Lubich - L'arte di amare - p. 60

² R. Almada: “Il burnout del buon samaritano” – Effatà editrice-2016